

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

361

Vragen van het lid **Lodders** (VVD) aan de Staatssecretaris van Financiën over de berichten «Belastingproblemen Nederlandse Amerikanen nog niet de wereld uit» en «Snel vraagt banken om meer coulance voor Amerikaanse Nederlanders» (ingezonden 23 september 2019).

Antwoord van Staatssecretaris **Snel** (Financiën) (ontvangen 16 oktober 2019).

Vraag 1

Bent u bekend met de berichten «Belastingproblemen Nederlandse Amerikanen nog niet de wereld uit»¹ en «Snel vraagt banken om meer coulance voor Amerikaanse Nederlanders»?²

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Is het juist dat naar aanleiding van uw brief van 17 september 2019 over fiscale moties en toezeggingen³ gesteld kan worden dat:

- de regeling het mogelijk maakt om afstand te doen van de Amerikaanse nationaliteit zonder dat eerst aan alle Amerikaanse fiscale aangifteverplichtingen is voldaan?
- het voor het afstand doen van de Amerikaanse nationaliteit het ook niet nodig is om een Amerikaans Taxpayer Identification Number (TIN) te hebben?
- Amerikaanse Nederlanders die afstand hebben gedaan van de Amerikaanse nationaliteit kunnen blijven bankieren bij Nederlandse banken ook als zij geen TIN hebben?
- deze procedure om afstand te doen van de Amerikaanse nationaliteit voor alle Nederlandse Amerikanen geldt, ongeacht de omvang van hun inkomen en vermogen? Kunt u deze vragen bevestigend beantwoorden? Zo nee, kunt u een uitgebreide toelichting geven?

¹ <https://fd.nl/economie-politiek/1316286/belastingproblemen-nederlandse-amerikanen-nog-niet-de-wereld-uit>

² <https://www.nrc.nl/nieuws/2019/09/20/snel-vraagt-banken-om-meer-coulance-voor-amerikaanse-nederlanders-a3974030>

³ Kamerstukken II, vergaderjaar 2019–2020, 35 300 IX, nr. 4.

Antwoord 2

Ja, de regeling maakt het voor alle Nederlanders die ook de Amerikaanse nationaliteit bezitten mogelijk om zonder TIN en zonder dat aan de Amerikaanse aangifteverplichtingen is voldaan een zogenaamd «Certificate of Loss of Nationality» aan te vragen, ongeacht de omvang van het inkomen. Wanneer dit certificaat is verkregen zie ik daarbij geen reden waarom niet vrij kan worden gebankierd. Van belang is wel dat de Amerikaanse autoriteiten zich het recht zullen voorbehouden het «Certificate of Loss of Nationality» te herzien totdat aan de aangifteverplichtingen is voldaan.

Vraag 3

Kunt u een toelichting geven op de fiscale inkeerregeling van de Amerikaanse belastingdienst voor Amerikaanse Nederlanders die van toepassing wordt nadat zij afstand hebben gedaan van hun Amerikaanse nationaliteit?

Antwoord 3

De recent door de IRS geïntroduceerde regeling houdt in dat er aangifte gedaan dient te worden voor het jaar van afstand van de Amerikaanse nationaliteit en de vijf voorafgaande jaren. Op dat moment kan de IRS besluiten de openstaande belastingschulden (inclusief eventuele rente en boete) kwijt te schelden. Er gelden wel voorwaarden om voor deze regeling in aanmerking te komen. Het vermogen mag maximaal USD 2 miljoen bedragen en de belastingschuld maximaal USD 25.000 voor de openstaande belastingjaren. Voor een nadere beschrijving verwijs ik naar mijn brief van 17 september jl.⁴

Vraag 4

Deelt u de mening dat de fiscale inkeerregeling nog niet voldoende zekerheid biedt aan de duizenden Nederlandse Accidental Americans zonder TIN die nog steeds de zorg hebben na 12 oktober geen gebruik meer te kunnen maken van hun bankrekening? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

De recent door de IRS geïntroduceerde regeling biedt vereenvoudiging van de afstandsprocedure en van de aangifteplicht en is mijns inziens een goede stap voorwaarts. Zoals ik heb aangegeven in mijn brief aan uw Kamer van 17 september jl. vind ik het, met het oog op de nieuwe regeling en de ruime overgangsregeling die de IRS hanteert, voorbarig als de banken overgaan tot het sluiten van rekeningen van rekeninghouders die (nog) geen TIN hebben verstrekt. Nederlandse inwoners die ook de Amerikaanse nationaliteit hebben, hebben nu namelijk ook de keuze om zonder TIN gebruik te maken van de procedure van het opzeggen van de Amerikaanse nationaliteit. Mijn advies richting Nederlanders die ook de Amerikaanse nationaliteit bezitten is wel om nu in actie te komen. Ik roep hen nogmaals op om ervoor te kiezen om of afstand te doen van hun Amerikaanse nationaliteit of om een TIN aan te vragen.

Vraag 5

Kunt u reageren op het bericht van de Accidental Americans dat de voorgestelde procedure kostbaar is voor de mensen die te maken hebben met deze problematiek aangezien die kosten in de eerste plaats bestaan uit de fee van 2.350 dollar die men moet betalen om afstand te kunnen doen van de Amerikaanse nationaliteit en daarna de kosten komen die samenhangen hangen met de fiscale aangifteverplichtingen zoals het inhuren van een adviseur (wat zomaar kan oplopen tot 5.000 euro) om deze problematiek op te lossen en de eventuele Amerikaanse belastingen? Deelt u de mening dat dit een forse last is voor deze mensen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

De 2.350 dollar voor het opzeggen van het burgerschap is inderdaad een hoog bedrag en daarom zal ik blijven aandringen bij de Amerikanen op verlaging van deze kosten. Over de kosten van de Amerikaanse aangifte kan ik geen uitspraak doen aangezien dit per situatie verschilt en ik nog in

⁴ Kamerstuk 35 300 IX, nr. 4.

gesprek ben met de IRS om de aangifte voor deze groep te vereenvoudigen. Daarnaast stel ik dit in Europees verband aan de orde en wordt ingezet op een gezamenlijke actie richting de VS op korte termijn. De IRS heeft op 10 oktober een voor iedereen toegankelijk webinar gehouden (dat ook terug te kijken is) met onder meer praktische informatie over het aangifteproces voor mensen die afstand willen doen van Amerikaans staatsburgerschap. Overigens is er reeds vernieuwde en duidelijkere informatie beschikbaar over de verplichtingen van Amerikaanse onderdanen die buiten de VS wonen.⁵

Vraag 6

Welke stappen moeten er door een Nederlandse Accidental American worden gezet alvorens deze de Amerikaanse nationaliteit definitief heeft opgezegd? Wat is op dit moment de verwachte looptijd waarbinnen dit geregeld kan worden? Klopt het signaal dat de duur van de procedure om afstand te doen van de Amerikaanse nationaliteit sterk oploopt en voor de mensen tot nog meer onzekerheden en stress leidt?

Antwoord 6

Voor het afstand doen van de Amerikaanse nationaliteit moet men een zogenaamd «Certificate of Loss of Nationality» aanvragen bij het Amerikaanse consulaat. Vervolgens kan men met deze verklaring aangifte doen. Voor een uitgebreid overzicht van dit proces verwijs ik naar de website van de IRS: <https://www.irs.gov/individuals/international-taxpayers/relief-procedures-for-certain-former-citizens>.

Ik heb begrepen dat de verwachte doorlooptijd van deze procedure nu rond de 9 maanden is. Ik vind het uiteraard bezwaarlijk dat er lange wachttijden zijn en zal dit punt opnieuw aankaarten bij het Amerikaanse consulaat en de ambassade. Daarnaast hebben de banken met het consulaat afspraken gemaakt over een verklaring dat de procedure tot afstand doen is begonnen (zie ook mijn antwoord bij vraag 11, 13 en 14). Hierdoor wordt het voor de banken vroegtijdig duidelijk dat de procedure in gang is gezet.

Vraag 7

Wat zijn de totale kosten als alle Nederlandse Accidental Americans met een spaarrekening van minder dan 50.000 dollar afstand willen doen van de Amerikaanse nationaliteit?

Antwoord 7

Deze informatie heb ik niet.

Vraag 8, 9

Welke stappen zet u om Accidental Americans met een spaarrekening met minder dan 50.000 dollar bewust te maken van de gevolgen van het hebben van de Amerikaanse nationaliteit en de mogelijkheid om te besluiten hier wel/niet afstand van te doen?

Op welke manier zorgt u ervoor dat ook mensen die nu nog niet de gevolgen ervaren wel op de hoogte gebracht worden van de verplichtingen volgend uit de Foreign Account Tax Compliance Act en fiscale verplichtingen die het gevolg zijn van het Amerikaans burgerschap?

Antwoord 8, 9

Ik heb in mijn brief van 17 september jl. een oproep gedaan aan alle mensen die dit treft om niet stil te zitten en een keuze te maken tussen afstand doen van hun Amerikaanse nationaliteit of een Amerikaanse TIN aanvragen. De verplichtingen die het gevolg zijn van het Amerikaanse burgerschap zijn echter in beginsel een Amerikaanse aangelegenheid. Het is daarom lastig voor de Nederlandse overheid om hierover te adviseren. We betrekken wel de belangenorganisaties voor Nederlanders die ook de Amerikaanse nationaliteit bezitten bij deze problematiek en blijven communiceren met de Amerikaanse overheid. Daarnaast wijzen de banken en de NVB hun klanten

⁵ Via website van de IRS zijn verschillende links opgenomen naar de procedures rondom het afstand doen van de Amerikaanse nationaliteit en de fiscale gevolgen. <https://www.irs.gov/individuals/international-taxpayers/relief-procedures-for-certain-former-citizens>.

uiteraard ook op hun Amerikaanse Belastingplicht. De NVB geeft ook op haar website praktische informatie, net als de banken.⁶

Vraag 10

Kunt u toelichten waarom banken de rekeningen van Nederlandse Accidental Americans niet mogen opzeggen ondanks het feit dat deze mensen geen TIN hebben zoals u aangaf in het radioprogramma «Reporter Radio»?⁷

Antwoord 10

Deze mensen kunnen in de procedure zitten om de Amerikaanse nationaliteit op te zeggen. Zij hoeven dan dus geen TIN te hebben. Deze rekeninghouders zonder TIN die hun Amerikaanse nationaliteit willen opzeggen hebben nog tot eind 2020 om een »Certificate of Loss of Nationality« te overleggen. Op basis van het overgangsrecht hoeven de banken namelijk pas in de gegevens over het jaar 2020 de TIN's voor alle rekeningen van Amerikaanse onderdanen te delen. De uitwisseling van deze gegevens vindt plaats in september 2021. Daarnaast zijn Nederlandse banken verplicht om op grond van een geïmplementeerde Europese richtlijn klanten een basisbetaalrekening aan te bieden. Het enkel ontbreken van een TIN vormt voor de toepassing van deze wetgeving geen weigeringsgrond en kan daarmee geen aanleiding zijn om een basisbetaalrekening te weigeren of op te zeggen.

Vraag 11, 13, 14

Hoe verklaart u het verschil in inzicht wat betreft het sluiten van bankrekeningen tussen u⁸ (sluiten rekeningen is voorbarig) en de reactie van de banken⁹ (we kunnen geen garanties geven)? Waar komt dit verschil vandaan en op welke manier gaat u ervoor zorgen dat de inzichten overeenkomstig worden zodat er, samen met de banken, een definitieve oplossing gevonden kan worden voor de Nederlandse Accidental Americans?

U heeft aangegeven niet te kunnen spreken voor de banken, maar kunt u garanderen dat u er alles aan zult doen om ervoor te zorgen dat de Nederlandse Accidental Americans met een spaartegoed van minder dan omgerekend 50.000 dollar ook na 12 oktober nog terecht kunnen bij hun eigen rekening? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke mogelijkheden heeft u om dit te bewerkstelligen?

Op welke manier staat u ook de Nederlandse banken bij om te voorkomen dat deze te maken krijgen met Amerikaanse sancties bij het verlenen van bancaire diensten aan Nederlandse Accidental Americans zonder TIN?

Antwoord 11, 13, 14

Allereerst wil ik nogmaals benadrukken dat ik net zoals de banken van mening ben dat alle Nederlandse Accidental Americans in actie moeten komen. Zij hebben nu de keuze om een TIN aan te vragen of de afstandsprocedure op te starten.

Tegelijkertijd constateer ik dat de Amerikaanse autoriteiten met de banken meedenken en hen wel enige ruimte biedt in hun verplichting om gegevens van US persons aan te leveren. Banken vrezen tegen forse Amerikaanse sancties aan te lopen bij het niet voldoen aan deze verplichting. Ik begrijp dat banken sancties willen voorkomen en hiertoe hun eigen risico inschatting maken. Daarbij wil ik wel nogmaals benadrukken dat ik het voorbarig vind om rekeningen te sluiten of daarmee te dreigen omdat sancties op dit moment nog niet aan de orde zijn. Ik deel de analyse van de banken dan ook niet dat klanten voor het einde van het jaar actie moeten ondernemen om het sluiten van rekeningen te voorkomen. Dat baseer ik op de tijdlijn voor het voldoen aan de verplichting die door de IRS is gecommuniceerd en die ik verder heb beschreven in mijn brief van 17 september 2019. Volgens deze tijdlijn zou er pas in de zomer 2023, na afstemming met Nederland, sprake kunnen zijn van eventuele sancties, waarbij het opleggen van sancties achterwege zal blijven indien de banken zich (voldoende) hebben ingespan-

⁶ <https://www.nvb.nl/themas/veiligheid-fraude/fatca/>

⁷ <https://www.nporadio1.nl/reporter-radio/onderwerpen/512373-onjuiste-behandeling-amerikaanse-nederlanders>

⁸ Kamerstukken II, vergaderjaar 2019–2020, 35 300-IX, nr. 4.

⁹ <https://www.nrc.nl/nieuws/2019/09/20/snel-vraagt-banken-om-meer-coulance-voor-amerikaanse-nederlanders-a3974030>

nen om de missende TIN's dan wel Certificates of Loss of Nationality te verkrijgen. Indien de IRS zich tegen die tijd op enig moment zorgen maakt over missende gegevens bij specifieke banken dan zal ik mij inspannen om te voorkomen dat er toch sancties opgelegd worden aan banken die zich voldoende hebben ingespannen. Ik heb mij dus hard gemaakt om voor de banken zoveel mogelijk duidelijkheid en zekerheid te verkrijgen. Zo heb ik van de IRS meer duidelijkheid gekregen over de procedures als toch nog van een aantal rekeninghouders gegevens ontbreken en wat er nog kan worden gedaan om dit te herstellen.¹⁰ Dit heb ik ook met de NVB besproken en ik blijf nauw contact onderhouden met de IRS hierover. In ons meest recente gesprek heeft de NVB daarbij aangegeven dat met het Amerikaanse consulaat een procedure is afgesproken om een verklaring uit te geven voor personen die de afstandsprocedure hebben opgestart. Ik sta hier positief tegenover omdat dit de banken de zekerheid biedt die zij nodig hebben.

Vraag 12

Kunt u, gezien het feit dat u in uw brief van 17 september 2019¹¹ aangeeft het voorbarig te vinden dat banken overgaan tot het sluiten of schorsen van bankrekeningen per 1 oktober 2019, reageren op de volgende passage die deze leden hebben ontvangen uit een verweerschrift van een niet nader te noemen bank bij een zaak die momenteel bij het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid) in behandeling is en duidelijk laat zien dat banken zelf het sluiten van rekeningen op korte termijn goed mogelijk achten en niet «voorbarig»:

«Naam bank» is van mening dat het voldoen aan plicht B – het voldoen aan de verplichtingen uit de Wwft en dus het niet openen van de betaalrekening – prevaleert boven plicht A – meewerken aan het openen van een betaalrekening. Dit komt omdat het belang om niet mee te werken aan (potentieel) witwassen of zelf schuldig te zijn aan potentieel witwassen prevaleert boven het belang om een basisbetaalrekening te openen voor een consument. Hierbij speelt ook mee dat een bank als gevolg van keuze voor plicht A door de Amerikaanse autoriteiten aangemerkt zou kunnen worden als «significant non compliant», met alle gevolgen van dien. Ook geldt dat als «Naam bank» de plicht om de rekening te openen niet naleeft (plicht A), dit geen strafbaar feit oplevert door «Naam bank». Dit is niet het geval voor de niet-naleving van plicht B (het niet-naleven van de Wwft). De sanctie op het overtreden van plicht B is bovendien hoger dan het overtreden van plicht A. De bovenstaande omstandigheden rechtvaardigen daarom dat een bank prioriteit geeft aan het naleven van plicht B en dus de bankrekening van de Klant opzegt. Hoe verklaart u de op korte termijn dreigende opzegging van de bankrekening van deze individuele klant en begrijpt u dat dit leidt tot grote onzekerheid en stress, zeker omdat de verschillende berichtgeving niet eensluidend is?

Antwoord 12

Ik ga niet in op individuele zaken. In zijn algemeenheid herhaal ik het door mij eerder geschetste beeld dat Nederlandse financiële instellingen niet hoeven te vrezen voor onverwijd forse Amerikaanse sancties als gevolg van missende TIN's. Daarnaast is het aan de toezichthouder, en eventueel het Kifid en/of de rechter, om te bepalen of banken al dan niet rechtmatig overgaan tot het sluiten van een bankrekening op basis van hun verplichtingen in het kader van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft).

Vraag 15

Welke rol hebben de Fransen gespeeld bij het tot stand komen van de overgangsregeling en zijn er nog andere Europese lidstaten die zich hiervoor hebben ingezet?

¹⁰ Kamerstuk 35 300 IX, nr. 4.

¹¹ Kamerstukken II, vergaderjaar 2019–2020, 35 300 IX, nr. 4.

Antwoord 15

Frankrijk zet zich net als Nederland en een aantal andere landen (o.a. het VK, Duitsland, Spanje en België) in voor hun inwoners die ook de Amerikaanse nationaliteit bezitten. Deze landen hebben ieder hun eigen lijn met de Amerikaanse autoriteiten. Welke rol ieder afzonderlijk land precies heeft gespeeld en welke inspanningen precies de doorslag hebben gegeven is niet te bepalen. Naast de acties van ieder land afzonderlijk wordt in EU verband aangestuurd op een gezamenlijke actie richting de VS. Enkele jaren geleden (mei 2017) is een gezamenlijke brief van de EU-landen aan de VS gestuurd. Nederland heeft zich weer voor een gezamenlijke brief ingezet, deze zal binnenkort worden verstuurd.

Vraag 16

Kunt u de vragen één voor één beantwoorden?

Antwoord 16

Dit heb ik zoveel mogelijk gedaan. Ten behoeve van onderlinge samenhang zijn wel een aantal vragen gebundeld beantwoord.